ఒక రోజు ఉదయం

ఒక రోజు ఉదయం...

గతాన్ని వెంటాడుతూ నడుస్తున్నాను. వర్తమానాన్ని వేటాడుతూ నడుస్తున్నాను. రేపటిని వెదుకుతూ నడుస్తున్నాను.

ఎదురుగా బస్సు జోరుగా భారంగా వస్తోంది. రోడ్డు పక్కకు తప్పుకున్నాను. చెట్టుకింద నిలబడ్డాను. పండిపోయిన ఆకులు టపటపమని రాలుతున్నాయి. పండిపోయిన నా జీవితం కూడా పండుటాకులా అలా రాలిపోతుంది కదా అని ఆలోచిస్తూ నిలబడ్డాను.

'ఇంకా ఆడుతున్నావేంటిరా? ఏడైపోయింది! స్నానానికెల్లవా! బడికెల్లవా?' ఆ ఇంటి యిల్లాలు కొడుకుని కేకలేస్తోంది.

ఆ ఇల్లు రామిరెడ్డిది. అతడు టేకు చెట్ల పెంపకానికి సంబంధించిన కంపెనీ పెట్టేడు. పబ్లిక్ ఇష్యూలో షేర్లు అమ్మేడు. కోట్లు కూడగట్టేడు. కొంత భూమి కొన్నాడు. కొంత ఆక్రమించుకున్నాడట! మొక్కలు లేవు! చెట్లు లేవు! ఏవీ లేవు! కోట్లకు పడగెత్తేడు. రెండు వేట కుక్కలను పెంచుతున్నాడు. ఆ భూమి పొలిమేరల్లోకి కూడా ఎవడూ వెళ్ళలేకుండా ఆ కుక్కలు అడ్డుకుంటూ ఉంటాయట! ఆ డబ్బుతో పెద్దపెద్ద కాంట్రాక్టులు చేస్తున్నాడట! అతడు రాజకీయ ఉద్యోగవర్గాలకు లాభాల్లో వాటాలు పంచిపెడుతూ ఉంటాడట!

అక్కడ్నుంచి కదిలేను. ముందుకు నడుస్తున్నాను. ఇద్దరు యువకులు స్కూటర్ మీద వస్తున్నారు. జోరుగా వస్తున్నారు. ఒకడి భుజంమీద మరొకడు చేయి వేసుకుని కబుర్లు చెప్పుకుంటూ జోరుజోరుగా వస్తున్నారు. భయం వేసింది. రోడ్డు పక్కకు తప్పుకున్నాను. చెట్టుకింద నిలబడ్డాను. ఎదురుగా వర్మగారి ప్రైవేట్ కాలేజీ వుంది. ఆయన పెద్ద చదువులు చదివేడు. పరీక్షల్లో ఏ ప్రశ్నలు, ఎటువంటి ప్రశ్నలు వస్తాయో వారికి తెలుసు. వారు తెలుసుకుంటారు. వారు తెలుసుకోగలరు. కాలేజీకి మంచి పేరుంది. అక్షర వ్యాపారపు దోపిడీ అక్కడ ప్రతి అక్షరంలోనూ కనబడుతుంది. కాలేజీ భవనాన్ని ఆనుకొని వారి నివాసభవనముంది. వారి పిల్లలు కుక్కలతో రోడ్డుమీద ఆడుతున్నారు. మట్టిలో ఆడుతున్నారు. ఆ ఇల్లాలు అది చూసింది. ఆమె పిల్లల మీద మండిపడుతోంది.

కొద్ది క్షణాలు అక్కడ గడిపేను. మళ్ళీ ముందుకు కదిలేను. కొంత దూరం నడిచేను. అలసటగా వుంది. చెట్టుకింద ఆగేను. ఎదురుగా గురవయ్య శెట్టి షాపుంది. రెండు దశాబ్దాల కిందట చిన్న కిరాణా దుకాణం పెట్టేడు. ఇప్పుడతడు చాలా పెద్ద వ్యాపారస్తుడు. పల్లెల్లో అప్పులిచ్చి పంటలు తక్కువ ధరలకు కొంటాడు. తక్కువ ధర దినుసులూ, ఎక్కువ ధర దినుసులూ, అలాగే పాతవి, కొత్తవి కలుపుతూ ఎక్కువ ధరకు అమ్ముతాడు. అంతేగాక తూకం తక్కువ చేసి అమ్ముతాడు. బంగారం తాకట్టు మీద అప్పులు కూడా యిస్తూ వుంటాడు. ఈ రకంగా అతడు దోచుకుంటున్నాడు. ఈ చేత్తో ఎందర్నో ఆఫీసర్లను లక్షాధికార్లను చేశానని గొప్పగా చెప్పుకుంటూ వుంటాడు. అతడి పిల్లలు ఆడుకుంటూ తిట్టుకుంటున్నారు. కొట్టుకుంటున్నారు. ఆ మాటలు విన్న ఆ ఇల్లాలు వాళ్ళ మీద మండిపడుతోంది. అలసట తగ్గింది. చెట్టుకింద నుంచి కదిలేను. నెమ్మదిగా నడుస్తున్నాను.

ఇసుక లారీ జోరుగా దూసుకువచ్చేస్తోంది. ఎండ మండిపోతోంది. ఇసుక కాలిపోతోంది. కూలీలు ఎండలో మాడిపోతూ ఇసుకలో కాలిపోతున్నారు. తలలు పైకెత్తితే చెట్ల కొమ్మలు తగిలి తలలు తెగిపోతాయనే భయంతో ఇసుకమీద వాలిపోతున్నారు. గబగబా పక్కకు తప్పుకున్నాను. రాయి తగిలి చెప్పుతాడు తెగిపోయింది. కొద్ది అడుగుల దూరంలో వయస్సు మళ్ళిన వేపచెట్టువుంది. ఆ చెట్టు కింద వయస్సు మళ్ళిన కన్నయ్య చెప్పులు కుడుతూ వుంటాడు. చెప్పులు చేత్తో పట్టుకుని అక్కడికి నడుస్తున్నాను.

కన్నయ్య జీవితం కళ్ళముందు కదుల్తోంది. నలభై ఏళ్ళ నుంచి కన్నయ్యను అక్కడే చూస్తున్నాను. అలాగే వున్నాడు. కన్నీళ్ళతో, చెమటతో కాలం గడుపుతున్నాడు. అర్ధాకలితో అలాగే జీవిస్తున్నాడు. కొద్దిగా భూమి వుండేదట. చిన్న రైతుల భూములను చాపగా చుట్టేసి చంకన బెట్టేసుకునే సత్యనారాయణ చౌదరి ఈ కన్నయ్య భూమిని కూడా చాపలో చుట్టేశాడట. ఊళ్ళో కూలి పని కూడా దొరక్క ఇక్కడికి వచ్చేశాడు. భార్య ఆకలితో, జబ్బుతో చనిపోయింది. ఆమె చెల్లెల్నే మళ్ళీ పెళ్ళి చేసుకున్నాడు! ఆమెకు ఆరేళ్ళ కొడుకున్నాడు. అతడి పెద్ద కొడుకూ, అల్లుడూ రిక్షాలాగుతూ జీవిస్తున్నారు. కన్నయ్య రెండో భార్య అతనికి పనిలో సాయం చేస్తూ వుంటుంది.

'చెప్పుతాడు తెగిపోయింది కన్నయ్యా' అన్నాను.

'ఏ తాడైనా ఎంతకాలం తెగకుండా వుంటాది! ఆడితల్లి పోగానే కొడుకు నాతో తాడు తెంపేసుకొని ఎల్లిపోనాడు! కూతురికి కోకగుడ్డ కూడా కొన్నేకపోతన్నానని అల్లుడు నాతో తాడు తెంపేసుగొన్నాడు. నేను బేగి ఎల్లిపోవాలని, ఈ గుంటతాడు బేగి తెగిపోవాలని బెగమంతుణ్ణి మొక్కుతున్నాను!'

'అలా అనకు...!'

'నీనాగ గూకుని తిండానికి నాకు కుదర్దు కదా! పని సేయనేక పోతన్నాను, ఏల్లు వంగడంనేదు! నెగటంనేదు! ఎలగ సెయ్యాల! ఏటి సెయ్యాల! సెయ్యకుండ దినమెలగ గడుత్తది!'

ఏదో మాట్లాడుదామనుకున్నాను. ఇంతలో కుర్రాడు పావలా కావాలని అల్లరి చేస్తున్నాడు. ఆమె చెప్పిచెప్పి విసిగిపోయింది. 'ఇయ్యాల టీ డబ్బులు కూడా రానేదు! సెట్టుందేటి, దులిపితే రాల్డానికి! ఈ రెండూ ఒట్టుకెల్లు!' అని కుర్రాడి రెండు చెంపలూ వాయించేసింది. వాడు ఏడ్చుకుంటూ వెళ్ళిపోయాడు. చెప్పులు వేసుకొని ముందుకు నడుస్తున్నాను. అలసటగా వుంది. చింతచెట్టు కింద ఆగాను. అదే చింత చెట్టో చెప్పనా? అరిసిగాడు నలభై ఏళ్ళనుంచి ఆ చెట్టుకిందే అరటిపళ్ళు అమ్ముకుంటున్నాడు. దానిని మాల చింతచెట్టని వాళ్ళూ వీళ్ళూ అంటుంటారు. చెట్లకి కూడా కులాలే! అతడి భార్య పోలితల్లి వీధివీధికీ, యింటింటికీ చెప్పులు కూడా లేకుండా ఎండలో తిరుగుతూ, గొంతుక ఎండిపోయేలా కేకలేస్తూ పళ్లు అమ్ముతూ వుంటుంది. ఎండిపోయిన ఆమె గొంతుక కేక అలాగే ఇవాళ కూడా నలభై ఏళ్లనాటి కేకలా ప్రతి వీధిలో, ప్రతి ఇంట్లో వినబడుతోంది. అలసట తగ్గి నెమ్మదిగా అడుగులు వేస్తూ ముందుకు నడుస్తున్నాను.

ఇటుకల లారీ జోరుగా వచ్చేస్తోంది. బుర్రమీద గుడ్డలు కప్పుకుని కూలీలు కాలుతున్న ఇటుకల మీద కాలిపోతున్నారు. లారీ జోరుకు నేలమీద మట్టి రేగిపోయి గాలిలో ఎగురుతోంది. దూరంగా తప్పుకున్నాను. సూర్యభవనం ముందు నిలబడ్డాను. ఐదు అంతస్తుల విశాలమైన భవనమది. దాని యజమానిని చౌదరి అని కొందరు పిలుస్తారు. రుద్రయ్య చౌదరని కొందరంటారు. అతణ్ణి ఎవరూ ఎలా పలిచినా ఒక్కమాట మాత్రం ఒకేలా అందరూ చెబుతారు. చిన్న రైతుల భూములను చాపగా చుట్టేసిన సత్యనారాయణచౌదరికి ఇతడేమీ తీసిపోడని మాత్రం అందరూ అంటారు.

అయితే ఆ కుటుంబానికి అనుకోని కష్టమొకటి వచ్చి పడింది. రుద్రయ్య మూడో కొడుకు రాజేంద్ర ఇంజనీరింగ్ చదువుతున్నాడు. అతడు క్రికెట్ బాగా ఆడగలడు. అతడికి చంద్రమాదిగతో ప్రాణ స్నేహం ఏర్పడింది. ఆ స్నేహాన్ని పురస్కరించుకొని చంద్రాన్ని రాజేంద్ర తరచూ తన యింటికి తీసుకువస్తూ వుంటాడు. ఆరోజు కూడా చంద్ర మామూలుగా రాజేంద్రకోసం వచ్చాడు. మెట్లెక్కుతున్న చంద్రానికి యింట్లోనుంచి ఏవో మాటలు వినబడి ఆగిపోయాడు.

'నా మాట వినరా. మన అంతస్తుకి తగినవాళ్ళతో నువ్వు స్నేహం చేయాలి. మన కులపోడితో స్నేహం చేయాలి. నేను ఎన్ని విధాల చెప్పినా నువ్వు చంద్ర స్నేహం మానుకోవు గదా! నువ్వు ఈ యింట చెడబుట్టావు. వాడు మళ్ళీ మనింటికొచ్చాడంటే నేను బావిలో దూకి చస్తాను. లేదంటే ఈ డాబా మీది నుంచి దూకేస్తాను' అంటూ రాజేంద్ర తల్లి ఏడుస్తూ బెదిరిస్తోంది. ఆ మాటలు విన్న చంద్ర వెంటనే వెనుదిరిగాడు. రాజేంద్ర అది చూశాడు. పరుగున వచ్చి అతణ్ణి అడ్డుకున్నాడు. రెండు చేతులూ పట్టుకొని పార్కులోకి లాక్కుపోయి పచ్చగడ్డి మీద కూర్చోబెట్టాడు. నేను కూడా జోరుజోరుగా పార్కు చేరుకొని ఒక రాతిమీద కూర్చున్నాను.

'ఈ రోజు ఆర్థిక ఆధిపత్యవర్గాలే రాజకీయ, సామాజిక, సాంస్కృతిక ఆధిపత్యాన్ని తమ గుప్పిట్లో పెట్టుకున్నాయి. నేటికీ కుల, మత, ఆర్థిక వివక్షలు కొనసాగడం దురదృష్టకరం. ఈ వివక్షకు వ్యతిరేకంగా మేమంతా సమైక్యంగా పోరాడక తప్పదు' అంటూ చంద్ర ప్రభంజనంలా వెళ్ళిపోయాడు.

★ ★ ★

సూర్యుడు ఎప్పుడూ మండుతూనే వుంటాడు!

ప్రజాపోరాటాలు మండే సూర్యుని వంటివి!!

★ ★ ★

(ప్రజాశక్తి - దినపత్రిక - ఆదివారం - 10.06.2001)